

UNITATEA NAȚIONALĂ, MODELUL BIBLIC. LIBERTATE RELIGIOASĂ ȘI DE CONȘTIINȚĂ ÎN CONTEXTUL UNEI SOCIETĂȚI DEMOCRATICE

Dr. ing. Ioan TĂUT

*Consultant fonduri europene, Primăria Leordina, Maramureș
ioantaut2002@yahoo.com*

Abstract: National Unity, Biblical Model. Religious Freedom and Consciousness in the Context of a Democratic Society

The author highlights the importance of a Romanian society that uses and develops knowledge in the context of a democratic process and solidarity of political decision-makers in the national interest. In the context of a broader individual freedom, the author also proposes advocating for a Biblical model for freedom of religion, freedom of conscience, and freedom of expression. The article also identifies the current issues raised by the Romanian society and proposes remedies, as well as adopting the values of Biblical knowledge and also promoting the values of all the other Christian denominations officially recognized by the state, in a country where most its citizens identify themselves as Orthodox Christians.

Keywords: Biblical knowledge, democratic process, freedom of religion, freedom of conscience, national interest

Introducere

Unitatea națională într-un context internațional, global

„Statul nu are doar un rol important în generarea de cunoaștere nouă în cadrul societății ci, are un rol determinant în modul în care această cunoaștere este utilizată.”¹ În statul român, cea mai importantă resursă care gene-

1 Bogdan Ștefanachi, *Statul și provocările globalizării – descentralizarea guvernării și descentralizarea cunoașterii*, <http://www.sferapoliticii.ro/sfera/151/art05-stefanachi.html>, 7:53AM, 08.03.2018, p.4.

rează cunoașterea este resursa umană. Astfel, dacă această resursă umană este utilizată eficient, acest lucru va avea un rol determinant pentru dezvoltarea societății românești. Pentru ca acest lucru să se realizeze trebuie ca decidenții politici să fie solidari pentru a lua deciziile potrivite pe termen lung pentru societatea românească în ceea ce privește resursa umană.

„La nivel internațional, globalizarea generează sau creează condițiile necesare pentru manifestarea unor entități care erodează rolul tradițional al statului ca unic actor internațional. Aceasta înseamnă că globalizarea este asociată cu un nou regim al suveranității ca urmare a apariției unor „noi și puternice forme non-teritoriale de organizare economică și politică în domeniul global, asemenea corporațiilor multinaționale, mișcărilor sociale transnaționale, agențiilor de reglementare internaționale etc.”²

Conceptul de globalizare nu poate fi confundat cu cel de integrare, și anume de unificare economică și politică spre a avea la nivel global instituții și o guvernare comună. Vom sublinia și faptul că asocierea globalizării cu „universalismul” nu este potrivită, astfel atât popoarele, cât și comunitățile nu sunt interconectate la același nivel și mod. În cadrul conceptului de globalizare sunt incluse noțiunile de ierarhie, disparitate și stratificare globală, sub nicio formă de unificare, guvernare comună, omogenitate și armonie crescândă³.

Corporațiile multinaționale au un aport în ultimii ani substanțial la produsul intern brut al țării noastre. Capitalul autohton trebuie să se dezvolte mai intens. Pentru acest lucru trebuie ca resursele umane ale țării să fie eficient utilizate. Trebuie ca decidenții politici să fie solidari și unitari pentru acest obiectiv.

„În lumea globalizată a tehnologiei informaționale, formarea cunoașterii și deținerea controlului asupra cunoașterii scapă de sub controlul statului națiune.”⁴

2 Ibidem, p.1.

3 David Held, Anthony McGrew, David Goldblatt, Jonathan Perraton, *Transformări Globale, Politică, economie și cultură*, Trad. de Ramona-Elena Lupașcu, Adriana Ștraub, Mihaela Bordea, Alina-Maria Turcu, Editura Polirom 2004, p.67,52-53.

4 Bogdan Ștefanachi, Statul și provocările globalizării-descentralizarea guvernării și descentralizarea cunoașterii, <http://www.sferapoliticii.ro/sfera/151/art05-stefanachi.html>, 7:53AM, 08.03.2018, p.4.

Resursele umane generează cunoaștere. Această cunoaștere și deținerea controlului asupra cunoașterii scapă de sub controlul statului-națiune ca urmare a răspândirii tehnologiei informaționale la nivel global. Astfel dacă decidenții politici vor lua măsuri în ceea ce privește resursele umane din România și vor fi solidari în ceea ce privește interesul național, atunci, cunoașterea generată în România va fi utilizată eficient de către statul român.

„Formarea cunoașterii și controlul asupra cunoașterii în economia globală scapă de sub controlul statului-națiune deoarece inovația se globalizează, deoarece discursul despre cunoaștere se plasează în afara controlului statului și deoarece informația este mult mai accesibilă decât a fost înainte datorită dezvoltării tehnologiei informaționale și comunicațiilor.”⁵ Deoarece inovația, discursul asupra cunoașterii și informația se globalizează, pe baza acestor lucruri, putem sublinia că sunt argumente solide pentru susținerea ideii că formarea cunoașterii și controlul asupra cunoașterii scapă de sub controlul statului națiune. În acest context internațional este înțelept să beneficiem cât mai eficient pentru societatea românească, de aceste inovații, informații care generează cunoaștere pe plan internațional.

„Globalizarea produce condiții necesare pentru creșterea libertății individuale care este direct proporțional cu diminuarea monopolului statului asupra cunoașterii.”⁶

Creșterea libertății individuale într-un stat duce la dezvoltarea mai multor drepturi și libertăți cum ar fi: libertatea de exprimare, dreptul la educație, libertatea religioasă și de conștiință etc. Acordarea acestor drepturi și libertăți într-un stat duce la dezvoltarea fizică, intelectuală, morală și spirituală a individului într-o societate. Acest lucru generează o creștere a cunoașterii intelectuale, morale și spirituale a individului într-un stat în care nu mai există un monopol asupra lui, privind cunoașterea.

„Dacă ținem seama de faptul că procesele social-economice ale lumii moderne se structurează în jurul ideii de identitate a colectivităților, atunci structurarea interesului național nu poate fi decât o consecință a nevoii de păstrare, dezvoltare a identității proprii.”⁷

5 Ibidem.

6 Ibidem.

7 Liviu P. Zăpârțan, *Geopolitica în actualitate*, Editura EIKON, Cluj-Napoca, 2010, p.192.

Într-un context global internațional și global, statul român cuprinde o serie de colectivități care se structurează în jurul unui interes național. Interesul național este realizat printr-o solidarizare continuă a decidenților politici în ceea ce privește dezbateră subiectelor de interes vital pentru societatea românească și realizarea unei unități pe plan național în ceea ce privește păstrarea, dezvoltarea unei identități proprii.

Modelul Biblic. Perspectiva biblică a libertății

„Așa cum arăta D. A. Carson în cartea sa *Divine Sovereignty and Human Responsibility*, libertatea de alegere a omului nu înseamnă însă libertate nelimitată, care poate fi valabilă doar în cazul lui Dumnezeu, doar El este cel care poate, în toate, să aleagă în mod liber. El nu este limitat de condiția umană.”⁸

Condiția umană implică factori și parametri de care depinde ființa umană. Ca și creștini, ne exprimăm opțiunea de alegere pe bază de conștiință, nu constrânși de anumiți factori cum ar fi tradiția, prejudecățile etc. Dumnezeu ne-a înzestrat cu un dar deosebit, liberul arbitru, libertatea de alegere.

„Scriptura accentuează, fără echivoc, faptul că omul este responsabil de alegerile sale, întrucât, în ziua judecării, omul va da socoteala pentru ceea ce face.”⁹ Un aspect al acestui lucru este faptul că omul nu întotdeauna conștientizează responsabilitatea alegerii sale. „Dumnezeu îl avertizează pe Cain cu privire la responsabilitatea sa: „păcatul pândește la ușă, dorința lui se ține de tine, dar tu să-l stăpânești.”¹⁰

Este nevoie de o îndrumare, deoarece omul este limitat de condiția umană în care se regăsește. „Exemplele tuturor personajelor din Vechiul Testament arată că cei care au ales să urmeze pe Dumnezeu au găsit viața și binecuvântările Sale, în timp ce ceilalți au avut de suferit consecințele neascultării lor. Isus Cristos, atunci când Își începe lucrarea pe acest

8 Liviu Ursache, în „Omul și Libertatea de Alegere”, în *Libertate și Moralitate Repere ale Demnității Umane*, Ioan-Gheorghe Rotaru, Ștefan Mateiaș (eds.), Editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 2015, p.81.

9 Geneza 4:10, în Liviu Ursache, în „Omul și Libertatea de Alegere”, în *Libertate și Moralitate Repere ale Demnității Umane*, Ioan-Gheorghe Rotaru, Ștefan Mateiaș (eds.), Editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 2015, p.82.

10 Ibidem.

pământ, îi cheamă pe oameni să-L urmeze, și totuși nu-i obligă, ci le spune: «dacă vrea cineva să vină după mine».¹¹

Aceste exemple din Vechiul Testament scot în evidență niște factori majori, și anume consecințele responsabilității individuale pentru personajele biblice, iar Isus Hristos este categoric în ceea ce privește sprijinul pentru respectarea libertății de alegere a omului: „O adâncul bogăției, înțelepciunii și științei lui Dumnezeu! Cât de nepătrunse sunt judecățile lui și cât de neînțelese sunt căile lui. Și în adevăr, «cine a cunoscut gândul Domnului? Sau cine a fost sfetnicul lui? Cine i-a dat ceva întâi, ca să aibă de primit înapoi?» Din El, prin El, și pentru El sunt toate lucrurile. A lui să fie slava în veci! Amin!”¹² Ca și creator, Dumnezeu este atotcunoscător, înțelept și infinit (fără margini). Datorită alegerii libere, ca dar al lui Dumnezeu, a alege să urmezi principiile biblice a lui Dumnezeu este un lucru logic și rațional, luând în considerare limita condiției umane și judecata, înțelepciunea fără limite de neînțeles pentru om, a lui Dumnezeu ca creator.

Libertatea de conștiință este un experiment personal. Îngrădirea acesteia sau constrângerea poate să aducă prejudicii unei dezvoltări fizice, morale, intelectuale și sufletești. Prin meditație, studiu și experiment se ajunge la o dezvoltare armonioasă a caracterului. Libertatea de conștiință implică și libertatea fiecărei persoane și dreptul acesteia de a-și alege religia pe care o dorește în funcție de conștiința fiecăreia. Astfel, tinerii pot accede la creștinism nu datorită contactelor cu tradiția moștenită, acest lucru se poate realiza printr-un contact cu un creștin autentic, cu literatură biblică și cu însușirea și experimentarea principiilor biblice în plan personal după un model biblic.

„Noi nu putem citi inima. Fiind noi înșine plini de greșeli, nu suntem în măsură să-i judecăm pe alții. Omul mărginit poate judeca numai după cele de afară. Numai acela care cunoaște motivele ascunse ale faptelor și se poartă cu duioșie și compătimire poate să decidă asupra cazului fiecărui suflet.”¹³

11 Ibidem, p. 82.

12 Biblia, Trad. Dumitru Cornilescu, Ediție revizuită ortografic, Asociația Biblică Română „Casa Bibliei, 2012, p. 1105.

13 Ellen White, *Cugetări de pe Muntele Fericirilor*, Editura Viață și Sănătate, <http://www.azsromania.org/Cugetari/NuJudecant.htm>. 8:05 AM, 8/15/2018.

Omul fiind mărginit, supus condiției umane, este vulnerabil și plin de greșeli, de aceea pentru a corecta aceste greșeli are nevoie de o reformă individuală la intervale scurte de timp. Reforma pentru orice creștin începe printr-o analiza și o evaluare interioară individuală.

„Pentru fiecare dintre noi, este de o importanță vitală să cultivăm în suflet o atmosferă a credinței. Prin atitudinea pe care o cultivăm în sufletul nostru, noi ne decidem, zi de zi, propriul destin veșnic.”¹⁴

Pentru un creștin fără credință fermă în Isus Hristos și fără credința că putem deveni oameni noi, nu se poate realiza reforma individuală. Acest lucru se poate realiza etapizat: rugăciunea, studiul biblic personal, meditație asupra Bibliei. Pentru acest lucru este nevoie de a persevera mereu cu ajutorul lui Dumnezeu.

„Noi suntem într-un pericol continuu de a ne ridica deasupra simplității Evangheliei. Mulți au o dorință puternică de a uimi lumea cu vreo idee originală, ca să-i ridice pe oameni la o stare de extaz spiritual și să schimbe ordinea prezentă a experienței. Cu siguranță, este o mare nevoie de schimbare în ordinea prezentă a experienței spirituale, pentru că sfințenia adevărului prezent nu este înțeleasă așa cum ar trebui, dar schimbarea de care avem nevoie este o schimbare a inimii, iar aceasta poate fi obținută doar dacă îl căutăm personal pe Dumnezeu pentru a primi binecuvântarea sa, cerând puterea sa, prin rugăciune fierbinte, cu harul său să vină asupra noastră și caracterul nostru poate fi schimbat. Aceasta este schimbarea de care avem nevoie astăzi și, pentru a ajunge la experiența aceasta, trebuie să ne folosim toată energia, să perseverăm cu o seriozitate profundă.”¹⁵

Simplitatea Evangheliei se referă la principiile biblice. Orice model biblic înseamnă un caracter moral bazat pe principii biblice. Omul are tendința de a se pune în slujba ideilor sale. De aceea este important a găsi un echilibru moral și din punct de vedere biblic. Ne referim la faptul că este normal ca o persoană să dețină rațiune, voință, caracter, dar un creștin va avea un caracter bazat pe principii ferme de cunoaștere a lui Dumnezeu și clădite datorită experienței cu Dumnezeu. Așa cum observăm

14 Ellen White, *Minte, caracter, personalitate*, www.azsromania.org/Caracter2/46.htm, editura Viața și Sănătate, 9:33 PM, 8/15/2018.

15 Ellen White, *Review and Herald*, 22 Martie 1892. <https://m.egwwritings.org/en/book/821.11800#11800>, 8:09 AM, 8/16/2018.

o schimbare reală începe cu cea a inimii. Reforma individuală implică relația cu Dumnezeu și dezvoltarea acestei relații în primul rând.

„Dar rugăciunea în Numele lui Hristos înseamnă mai mult. Înseamnă a primi caracterul său, a da pe față spiritul său și a săvârși lucrurile sale. Orice ascultare adevărată vine din inimă. Hristos a lucrat în felul acesta. Și dacă noi consimțim, El se va identifica în așa măsură cu gândurile noastre, încât va lega inima și mintea noastră cu voința sa, astfel că, atunci când ascultăm de El, vom împlini propriile îndemnuri. Voința înnobilită și sfințită își va găsi cea mai mare plăcere în slujirea lui.”¹⁶

Un model biblic pentru un creștin în zilele noastre se realizează printr-o reformă individuală. Ținta acestei reforme o reprezintă modelul caracterului lui Isus Hristos. Pentru a tinde spre caracterul lui Isus Hristos, trebuie ca voința noastră să o punem în slujirea lui Hristos. Acest lucru se poate face doar perseverând zilnic, implorând zilnic ajutorul lui Dumnezeu prin mijlocirea lui Isus Hristos, mântuitorul creștinilor.

Convertirea omului, transformarea lui interioară prin decizia și aspirația de a trăi conform liniei creștine reprezintă momentele inițiale de a clădi un caracter moral. Biserica reprezintă o instituție din societate. Societatea în care trăim este influențată la rândul ei de către instituțiile sale. Omul lăuntric este zona de înfrățire a omului cu biserica, dar el atestă prezența lui Hristos în om. Biserica insuflă societății o sete de regenerare morală și axare spirituală, care face din ea o cetate a lui Dumnezeu. Instituțiile sunt necesare, iar religia creștină le dăruiește spiritul său purificator și dătător de viață nouă, descoperă o înaltă înrudire pentru omenire și Dumnezeu conform ideii că Dumnezeu l-a făcut după chipul și asemănarea sa.

Formele fără fond – brandul societății moderne românești

„Faptul că formele fără fond sunt brandul societății românești ar desemna, în consecință, nu doar situația în care acestea constituie trăsătura de diferențiere a societății noastre în raport cu altele, ci și aceea că, prin intermediul acestei formule, ajungem să ne construim înțelegerea asupra societății românești și să ne formulăm judecățile de valoare.”¹⁷

16 Ellen White, *Viața lui Isus*, Casa de editură Viață și sănătate, 2006, p.620.

17 Ion Alexandru Cârlan, *Formele fără fond, un brand românesc în Comentarii la volumul*; Constantin Schifirneț; *Formele fără fond, un brand românesc*, București, Editura Comunicare.ro, 2007, 289 p., <http://www.revistadesociologie.ro/pdf-uri/nr1-2-2008/10-Carlan.pdf>, pag.1-2, 10:13 AM, 08.05.2018.

Se încearcă a da un brand, o marcă societății românești, bineînțeles nu poate fi decât o aproximare, dar este totuși un pas semnificativ. Prin această formulă există modalitatea de a înțelege societatea românească, a o evalua, ideile, principiile, comportamentul decidenților politici.

„Formula «forme fără fond» a ajuns, într-adevăr, să reprezinte un clișeu în discursul public: o modalitate aproape stereotipă de a critica ineficiența instituțională. Din acest punct de vedere, potențialul ei de slogan pentru un brand este incontestabil: este memorabilă, este percutantă, este destul de ambiguă, în spatele unei aparente clarități, și este general-utilizabilă, dincolo de contextul în care a fost folosită inițial. Dar, în sine, această formulă atrage atenția asupra unor aporii fundamentale, cu privire la modul în care s-a pus problema modernizării în cultura română. Plecând de la o accepțiune intuitivă a termenilor de forme (înțesele ca *instituții* sau ca *forme de guvernare politică*) și fond (înțeles ca *tip de activitate economică predominantă într-o societate și/sau ca nivel al mentalităților*), formula formelor fără fond descrie parcursul de modernizare posibil pentru societatea românească în cea de a doua jumătate a secolului XIX.”¹⁸ După cum observăm, această formulă „forme fără fond” are și un aspect istoric. A fost identificată după o experiență a instituțiilor românești de-a lungul timpului. Prin ineficiență instituțională am putea sublinia lipsa de responsabilitate a persoanelor și managerilor care își desfășoară activitatea în aceste instituții. Lipsa de responsabilitate subliniază un aspect moral scăzut al acestor persoane. Pe baza acestor lucruri putem sublinia că procesul de modernizare a societății românești a fost încetinit în cea de-a doua jumătate a secolului XIX.

Plecând de la această definiție, ca instituție sau ca forme exprimând moduri de guvernare politică și fond ca activitate economică predominantă într-o societate precum fond ca și nivel al mentalităților, se scoate în evidență faptul că aceste activități economice în societatea românească nu au fost suficient de proeminente pentru a dezvolta o economie cu un capital autohton considerabil. Acest lucru presupunem că s-a întâmplat deoarece formele de guvernare politice s-au schimbat, deoarece societatea românească a experimentat mai multe sisteme politice cum ar fi atât

18 Ion Alexandru Cârlan, *Formele fără fond, un brand românesc în Comentarii la volumul; Constantin Schifirnet; Formele fără fond, un brand românesc*, București, Editura Comunicare.ro, 2007, 289 p., <http://www.revistadesociologie.ro/pdf-uri/nr1-2-2008/10-Carlan.pdf>, pag.2, 10:13 AM, 08.05.2018.

cel democratic, cât și cel comunist, astfel nu s-a putut stabili nici un regim al proprietății în aceste împrejurări istorice, precum nu s-a putut cristaliza nici un nivel de mentalitate privitor la acumularea unui capital autohton românesc considerabil cu tradiție istorică.

„În consecință, și teoria formelor fără fond este de o perpetuă actualitate, și acesta ar fi un merit al lui Titu Maiorescu. Dar, în acest moment, s-ar pune întrebarea: este meritul lui Maiorescu sau rușinea noastră, că diagnosticul junimist de acum un secol și jumătate este încă actual?”¹⁹ Considerăm că este un pas important pe care Maiorescu l-a identificat printr-o teorie, ca orice teorie este o aproximare, un model asupra societății românești.

„Cartea profesorului Constantin Schifirneț reprezintă un examen analitic și critic bine documentat și foarte oportun pentru noile provocări ale prezentului: România a fost admisă în Uniunea Europeană, iar condițiile de admitere au constat, în principal, în adoptarea unui vast aparat legislativ, menit să armonizeze cadrul juridic român cu cel european. Cu alte cuvinte, condițiile integrării au fost preponderent formale – încrederea țărilor europene în posibilitatea ca aceste forme să genereze realități sociale fiind destul de mare. Teoria formelor fără fond atrage atenția asupra caracterului contingent al acestei inferențe, și astfel, invită la realism, „întrucât există, indiscutabil, pericolul unei viziuni idilice asupra dezvoltării moderne a societății, care acreditează ideea că s-ar putea ajunge rapid la un stat al bunăstării, în lipsa unui *management social*, care să organizeze relațiile sociale și interumane, în funcție de criteriile unei societăți moderne: competență profesională, competiția și concurența în muncă, libera inițiativă și asumarea riscului” (Schifirneț 2007, p. 253, s. ns., I. A. C.)”²⁰

În urma integrării în Uniunea Europeană, România a beneficiat de posibilitatea absorbției de fonduri europene pentru dezvoltarea Societății Românești. Astfel în intervalul 2007-2013, la unul dintre programele operaționale, Creșterea Competitivității Economice, gestionat de Autoritatea de Management de la Ministerul Economiei care a vizat creșterea

19 Ion Alexandru Cârlan, Formele fără fond, un brand românesc în Comentarii la volumul; Constantin Schifirneț; Formele fără fond, un brand românesc, București, Editura Comunicare.ro, 2007, p. 289, <http://www.revistadesociologie.ro/pdf-uri/nr1-2-2008/10-Carlan.pdf>, p.3, 10:13 AM, 08.05.2018.

20 Ibidem, p. 6.

productivității întreprinderilor românești, rata de absorbție a fost de 6,77% (172,9 milioane euro)²¹, o rată scăzută din totalul sumei absorbite de către România de la Uniunea Europeană. Acest lucru scoate în evidență un sector productiv al întreprinderilor scăzut, de care beneficiază societatea românească în acest interval de timp. Pentru a dezvolta acest sector productiv este nevoie ca societatea românească modernă să aibă obiective, competență profesională, competiție și concurență în muncă, liberă inițiativă și asumarea riscului, așa cum subliniază și Constantin Schifirneț²².

Principiile societății democratice

„Binele nostru comun, prin urmare binele și interesele pe care le împărtășim cu alții, rareori constă din obiecte, activități și relații specifice, de obicei, binele comun constă din practici, aranjamente, instituții și procese.”²³

Așa cum am s-a menționat în acest studiu despre teoria formelor fără fond, dacă aceste practici și aranjamente în cadrul instituțiilor nu sunt realizate de către persoane responsabile, morale, binele nostru comun are mult de suferit. Trebuie ca legislația și principiile după care funcționează o societate democratică să satisfacă binele și interesele tuturor cetățenilor.

Robert Dahl descrie ca un criteriu foarte important și definitiv între caracteristicile generale ale procesului democratic formulat în felul următor: „Pentru a-și exprima preferințele în mod exact, fiecare cetățean trebuie să aibă oportunități adecvate și egale la descoperirea și validarea (în perioada de timp permisă de nevoia luării unei decizii) opțiunii în chestiunea care urmează a fi decisă, și care să servească interesul cetățeanului.”²⁴

21 The weak absorption of the European funds one of the causes of Romania's downshift in comparison with the other states, of the European union, Lucia-Ramona, Popa, Cristina, Chifane în Negrea G. G., Finanțarea firmelor românești din surse europene - ghid practic, Ed. Tribuna Economică, București, 2008; Sabău - Popa C. D., Bugetul Uniunii Europene și fondurile comunitare, Ed. Economică, București, 2010. <http://www.strategiimanagere.ro/papers/130543.pdf>, ora 9.22 PM, 07.17.2018.

22 Ion Alexandru Cârlan, Formele fără fond, un brand românesc în Comentarii la volumul; Constantin Schifirneț; Formele fără fond, un brand românesc, București, Editura Comunicare.ro, 2007, p. 289, <http://www.revistadesociologie.ro/pdf-uri/nr1-2-2008/10-Carlan.pdf>, p.6, 10:13 AM, 08.05.2018.

23 Robert Dahl, Democrația și criticii ei, trad. Petru Iamandi, Institutul European, Iași, 2002, p.424.

24 Ibidem, p.425.

Într-un proces democratic așa cum descrie și Robert Dahl, fiecare cetățean nu trebuie să fie defavorizat, discriminat în privința opțiunii sale privind chestiunea pe care îl interesează. Opțiunea pe care trebuie să o aleagă trebuie să fie conform drepturilor și libertăților de care dispune un cetățean într-o societate democratică. „Binele sau interesul unei persoane este ceea ce ar alege acea persoană cu înțelegerea cea mai deplină posibil a experienței care rezultă din acea opțiune și din cele mai relevante alternative la ea.”²⁵

În acest context, binele sau interesul acelei persoane se referă la oportunitățile pe care le are un cetățean într-o societate democratică, iar în privința alternativelor ne vom referi la drepturi și libertăți conform procesului democratic, astfel „drepturile și posibilitățile procesului democratic sunt elemente ale binelui comun”²⁶. În cadrul acestor drepturi și posibilități ale procesului democratic se includ și obligații. Robert Dahl stabilește conceptul fundamental al ideii de egalitate intrinsecă în chestiuni care necesită decizii colective cum ar fi: toți oamenii (inclusiv femeile) sunt, sau ar trebui să fie, considerați egali, menționând din diferite puncte de vedere pe care nu le detaliem aici.

„Din punct de vedere istoric, ideea egalității intrinsece a câștigat mult teren, mai ales în Europa și țările vorbitoare de limba engleză, datorită doctrinei comune a iudaismului și creștinismului (împărtășită de islamism) potrivit căreia cu toții suntem, în aceeași măsură, copiii lui Dumnezeu. Tocmai pe această credință și-a bazat Locke aserțiunea privind egalitatea naturală a tuturor persoanelor în stare naturală.”²⁷

Pornind de la acest concept al egalității naturale a tuturor persoanelor în stare naturală putem să presupunem că și pe baza a acestei concepții s-a dezvoltat conceptul în cadrul procesului democratic de egalitate a tuturor persoanelor în fața legii, bineînțeles acest concept având o evoluție istorică.

„Procesul democratic, am încercat eu să demonstrez, este superior în cel puțin trei aspecte față de alte moduri posibile prin care oamenii pot fi guvernați. În primul rând, promovează libertatea sub forma autodeciziei individuale și colective, conform autonomiei morale pe care o

25 Ibidem.

26 Ibidem.

27 Ibidem, p.119.

încurajează și o permite, precum și printr-o gamă largă de alte libertăți, mai specifice, ce sunt inerente procesului democratic sau sunt premise obligatorii existenței lui sau există fiindcă persoanele care susțin ideea și practica procesului democratic sunt, ca fapt istoric evident, înclinate să ofere un sprijin generos și altor libertăți.”²⁸

În acest context ideea de alte libertăți, mai specific, ce sunt inerente procesului democratic sau sunt premise obligatorii existenței lui, se referă și la drepturi și libertăți pe care dorim să le menționăm cu ar fi: dreptul la educație, libertatea de exprimare, libertatea religioasă și de conștiință. Aceste drepturi și libertăți sunt indispensabile procesului democratic atâta timp cât nu este amenințată securitatea socială.

„În al doilea rând, procesul democratic promovează dezvoltarea umană, punând accentul pe capacitatea de a exercita autodeterminarea, autonomia morală și responsabilitatea propriilor opțiuni”²⁹

Aici subliniem ideea că dezvoltarea umană are mai multe aspecte, și aici ne referim la dezvoltare trupească, intelectuală, moral-spirituală (sufletească), dar aceste aspecte se pot dezvolta în condițiile procesului democratic de exercitare a drepturilor și libertăților, conform principiilor democratice într-o societate democratică.

„În sfârșit, procesul democratic este cel mai sigur mod (descriș dacă nu și modul perfect) prin care ființele umane își pot apăra și promova interesele și bunurile colective.”³⁰

În cadrul procesului democratic, puterea este a tuturor cetățenilor, și nu a unei singure persoane (de exemplu un dictator) sau a unei anumite clase din societate. Astfel în aceste condiții cetățenii își pot promova și proteja interesele și bunurile colective, proprietatea fiind un drept fundamental, acesta fiind protejat într-o societate democratică conform principiilor democratice.

„Asocierea strânsă dintre democrație și anumite tipuri de egalitate duce la o concluzie morală foarte elocventă: dacă libertatea, auto-dezvoltarea și promovarea intereselor comune sunt scopuri nobile, dacă persoanele sunt intrinsec egale ca valoare morală, atunci posibilitățile de

28 Robert Dahl, *Democrația și criticii ei*, trad. din limba engleză de Petru Iamandi, Institutul European, Iași, 2002, p. 429.

29 Ibidem.

30 Ibidem.

dobândire a acestor bunuri trebuie distribuite egal tuturor persoanelor. Privind din această perspectivă, procesul democratic devine o cerință a dreptății distributive.”³¹

În condiții de egalitate a tuturor cetățenilor în fața legii, cetățenii vor beneficia de oportunități egale privind libertatea, autodezvoltarea, promovarea și protecția intereselor și bunurilor colective. Aceste oportunități de dobândire a acestor bunuri trebuie distribuite în mod egal tuturor cetățenilor într-un proces democratic. Astfel procesul democratic satisface o distribuție dreaptă, o oportunitate de dobândire a acestor bunuri. Astfel „în spațiul economic sau în spațiul socialului cunoașterea este esențialmente una dispersată, iar prin aceasta trebuie să înțelegem o cunoaștere practică specifică circumstanțelor individuale.”³²

Cunoașterea biblică este tot o cunoaștere din domeniul socialului, luând în considerare și cultul religios din care face parte individul, are o cunoaștere practică, specifică. Din cadrul cunoașterii biblice se pot dezvolta valori care sunt determinate pentru păstrarea și apărarea unor instituții și concepte fundamentale precum: națiunea, familia, dreptul la educație, libertatea de exprimare, libertatea religioasă și de conștiință.

Comunitățile religioase generează o cunoaștere practică specifică. Aceste comunități religioase pot promova valori moral-spirituale în spațiul public. „În acest context dacă o economie se dorește a fi de succes, atunci trebuie să poată face față diviziunii sau fragmentării cunoașterii.”³³

Această cunoaștere este generată de resursele umane. Astfel în cadrul societății românești trebuie ca resursele umane să se mobilizeze, să se solidarizeze pentru dezvoltarea unui capital autohton românesc pentru a obține o economie de succes în condițiile unui proces democratic.

„Refuzul de a accepta o structura mozaicală a cunoașterii este efectul direct al încercării de a coordona procesul social, sub forma diferitelor inginerii sociale sau politice care diminuează sau chiar elimină libertatea individuală.”³⁴

31 Ibidem, p. 430.

32 Bogdan Ștefanachi, Statul și provocările globalizării-descentralizarea guvernării și descentralizarea cunoașterii, <http://www.sferapoliticii.ro/sfera/151/art05-stefanachi.html>, 7:53AM, 08.03.2018, p.5.

33 Ibidem.

34 Ibidem.

Pentru ca societatea modernă românească să se dezvolte, trebuie să acceptăm structura mozaicală a cunoașterii, să realizeze un management social care să dezvolte libertatea individuală prin organizarea unor relații sociale și interumane prin competență profesională, competiție și concurență în muncă, liberă inițiativă și asumarea riscului. „Imposibilitatea planificării decurge din imposibilitatea centralizării cunoașterii, fapt care devine cu atât mai evident pe măsură ce se aprofundează implicațiile globalizării. Așadar orice stat care garantează libertatea individului trebuie să accepte o provocare contemporană și descentralizarea cunoașterii”³⁵.

În condițiile integrării în Uniunea Europeană a țării noastre, datorită implicației globalizării³⁶ este imposibil să centralizăm cunoașterea, în aceste condiții trebuie planificat cât mai eficient resursele umane de către decidenții politici. Acest lucru trebuie realizat prin solidarizarea decidenților politici în jurul interesului național.

Deoarece societatea românească modernă garantează libertatea individuală acest lucru implică și libertatea religioasă, libertatea de exprimare, libertatea de conștiință. Astfel într-un proces democratic dezvoltarea umană implică și dezvoltarea trupească, intelectuală, moral-spirituală, astfel societatea românească se va moderniza dacă cunoașterea generată de resursele umane va fi utilizată în interes național, în condițiile unei dezvoltări umane sub formă intelectuală, moral-spirituală menționând faptul că populația românească s-a declarat în majoritate creștin-ortodoxă, astfel în aceste condiții vor apela la cunoașterea biblică și la valorile generate de cunoașterea biblică cum ar fi: națiunea, familia³⁷, libertatea de exprimare, libertatea religioasă, libertatea de conștiință.

Concluzii

Resursele umane generează cunoaștere. Această cunoaștere și deținerea controlului asupra cunoașterii scapă de sub controlul statului națiune și ca

35 Ibidem.

36 Ioan-Gheorghe Rotaru, „Globalization and its effect on religion”, în *Jurnalul Libertății de Conștiință*, Mihnea Costoiu, Liviu-Bogdan Ciucă, Nelu Burcea (eds.), ediția 2014, Editura IARSIC, Les Arcs, France, pp. 532-541.

37 Ioan-Gheorghe Rotaru, „Familia, o gradină a Domnului”, în *Argeșul ortodox*, Săptămânal teologic, bisericesc și de atitudine al Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, anul IX, nr. 468, 12-18 aug. 2010, p.7.

urmare a răspândirii tehnologiei informaționale la nivel global. Astfel dacă decidenții politici vor lua măsuri în ceea ce privește resursele umane din România și vor fi solidari în ceea ce privește interesul național, atunci cunoașterea generată în România va fi utilizată eficient de către statul roman.

Acordarea acestor drepturi și libertăți cum ar fi: libertatea de exprimare, dreptul la educație, libertate religioasă și de conștiință într-un stat, duce la dezvoltarea fizică, intelectuală, morală și spirituală a individului într-o societate. Acest lucru generează o creștere a cunoașterii fizice, intelectuale, morale și spirituale a individului într-un stat în care nu mai există un monopol asupra lui, privind cunoașterea.

Într-un context global internațional și global, statul român cuprinde o serie de colectivități care se structurează în jurul unui interes național. Interesul național este realizat și printr-o solidarizare continuă a decidenților politici în ceea ce privește dezbateră subiectelor de interes vital pentru societatea românească și realizarea unei unități pe plan național în ceea ce privește păstrarea, dezvoltarea unei identități proprii.

Condiția umană implică factori și parametri de care depinde ființa umană. Ca creștini, ne exprimăm opțiunea de alegere pe bază de conștiință, nu constrânși de anumiți factori cum ar fi tradiția, prejudecăți etc. Dumnezeu ne-a înzestrat cu un dar deosebit, liberul arbitru, libertatea de alegere.³⁸

Libertatea de conștiință este un experiment personal. Îngrădirea acesteia sau constrângerea poate să aducă prejudicii unei dezvoltări morale, fizice, intelectuale și sufletești. Prin meditație, studiu și experiment se ajunge la o dezvoltare armonioasă a caracterului. Libertatea de conștiință implică și libertatea fiecărei persoane și dreptul acesteia de a-și alege religia pe care o dorește în funcție de conștiință.

Omul, fiind mărginit, supus condiției umane, este vulnerabil și plin de greșeli, de aceea pentru a corecta aceste greșeli are nevoie de o reformă individuală la intervale scurte de timp. Un model biblic pentru un creștin în zilele noastre se realizează printr-o reformă individuală. Ținta acestei reforme o reprezintă modelul caracterului lui Isus Hristos. Pentru a tinde spre caracterul lui Isus Hristos, trebuie ca voința noastră să o punem în slujirea lui Hristos. Acest lucru se poate face doar perseverând zilnic,

38 Ioan-Gheorghe Rotaru, "Religious liberty – a natural human right", în *Jurnalul Libertății de Conștiință*, Ganoune Diop, Mihnea Costoiu, Liviu-Bogdan Ciucă, Nelu Burcea (coord.), Editions IARSIC, Les Arsc, France, 2015, pp.595-608.

implorând zilnic ajutorul lui Dumnezeu prin mijlocirea lui Isus Hristos, Mântuitorul creștinilor.

Biserica insuflă societății o sete de regenerare morală și axare spirituală. Instituțiile sunt necesare, iar religia creștină le dăruiește spiritul său purificator și dătător de viață nouă, descoperă o înaltă înrudire pentru omenire și Dumnezeu conform ideii că Dumnezeu l-a făcut după chipul și asemănarea sa. Abordarea unei formule „forme fără fond”, societății românești reprezintă o modalitate de a evalua societatea românească, de a evalua ideile, principiile, comportamentul decidenților politici. Luăm ca formă instituția, s-a observat ineficiența instituțională, astfel subliniem lipsa de responsabilitate a persoanelor și managerilor care își desfășoară activitatea în aceste instituții.

Plecând de la această formulă ca definind formele ca fiind instituțiile sau moduri de guvernare politică și fond ca activitate economică predominantă într-o societate precum și ca nivel al mentalităților, se scoate în evidență faptul că aceste activități economice în societatea românească, nu au fost suficient de proeminente pentru a dezvolta o economie cu un capital autohton. Acest lucru presupunem că s-a întâmplat deoarece modurile de guvernare politică s-au schimbat, deoarece națiunea română a experimentat mai multe sisteme politice cum ar fi atât cel democratic, cât și cel comunist, astfel nu s-a putut stabili nici un regim al proprietății în aceste împrejurări istorice, precum nu s-a putut cristaliza nici un nivel de mentalitate privitor la acumularea unui capital autohton românesc considerabil.

În urma absorbției fondurilor europene în intervalul 2007-2013, se scoate în evidență că sectorul productiv al economiei românești necesită îmbunătățiri. Pentru ca acest sector să fie dezvoltat este necesar ca societatea postmodernă românească să aibă ca obiectiv: competența profesională, competiția, concurența în muncă, libera inițiativă și asumarea riscului.

Menționăm că aceste obiective nu au fost realizate la un nivel corespunzător de-a lungul timpului, în lipsa unui management social care să organizeze relațiile sociale și interumane. Cunoașterea biblică este tot o cunoaștere din domeniul socialului, luând în considerare și cultul religios din care face parte individul, este o cunoaștere practică, specifică fiecărui cult religios. Din cadrul cunoașterii biblice se pot dezvolta valori care pot fi utilizate pentru păstrarea și apărarea unor instituții și concepte fundamentale precum: națiunea, familia, dreptul la educație, libertatea

de exprimare, libertatea religioasă și de conștiință în condițiile care pentru epoca postmodernismului aceste valori au început să se schimbe.

Deoarece societatea românească postmodernă garantează libertatea individuală, acest lucru implică și libertatea religioasă, libertatea de exprimare, libertatea de conștiință. Astfel într-un proces democratic, dezvoltarea umană implică și dezvoltarea fizică, intelectuală, moral-spirituală, astfel societatea românească se va moderniza dacă cunoașterea generată de resursele umane va fi utilizată în interes național, în condițiile în care națiunea română s-a declarat în majoritate creștin-ortodoxă, în aceste condiții vor apela la cunoașterea biblică și la valorile generate de cunoașterea biblică descrise în acest studiu.

Bibliografie

- ȘTEFANACHI, Bogdan, *Statul și provocările globalizării-descentralizarea guvernării și descentralizarea cunoașterii*, <http://www.sferapoliticii.ro/sfera/151/art05-stefanachi.html>, 7:53 AM, 08.03.2018.
- HELD, David; MCGREW, Anthony; GOLDBLATT, David; PERRATON, Jonathan, *Transformări Globale, Politică, economie și cultură*, trad. de Ramona-Elena Lupașcu, Adriana Ștraub, Mihaela Bordea, Alina-Maria Turcu, Editura Polirom, 2004.
- ZĂPĂRȚAN, Liviu Petru, *Geopolitica în actualitate*, Editura EIKON, Cluj-Napoca, 2010.
- URSACHE, Liviu, „Omul și Libertatea de Alegere”, în *Libertate și Moralitate Repere ale Demnității Umane*, Ioan-Gheorghe Rotaru, Ștefan Mateiaș (eds.), Editura Napoca Star, Cluj-Napoca 2015.
- *Biblia*, Trad. Dumitru Cornilescu, Ediție revizuită ortografic, Asociația Biblică Română „Casa Bibliei” 2012.
- WHITE, Ellen, *Cugetări de pe Muntele Fericirilor*, Editura Viață și Sănătate, <http://www.azsromania.org/Cugetari/NuJudecant.htm> ., 8:05 AM, 8/15/2018.
- WHITE, Ellen, *Minte, caracter, personalitate*, www.azsromania.org/Caracter2/46.htm, editura Viață și Sănătate, 9:33 PM, 8/15/2018 .
- WHITE, Ellen, *Review and Herald*, 22 Martie 1892., <https://m.egwwritings.org/en/book/821.11800#11800>, 8:09 AM, 8/16/2018.
- WHITE, Ellen, *Viața lui Isus*, Casa de editură Viață și sănătate, 2006.

- ✦ CÂRLAN, Ion Alexandru, *Formele fără fond, un brand românesc în Comentarii la volumul; Constantin Schifirneț, Formele fără fond, un brand românesc*, București, Editura Comunicare.ro, 2007, 289 p., <http://www.revistadesociologie.ro/pdf-uri/nr1-2-2008/10-Carlan.pdf>, 10:13 AM, 08.05.2018.
- ✦ The weak absorption of the European funds one of the causes of Romania's downshift in comparison with the other states, of the European Union, Lucia-Ramona, Popa, Cristina, Chifane în Negrea G. G., *Finanțarea firmelor românești din surse europene – ghid practic*, Ed. Tribuna Economică, București, 2008; Sabău - Popa C. D., *Bugetul Uniunii Europene și fondurile comunitare*, Ed. Economică, București, 2010. <http://www.strategiimanageriale.ro/papers/130543.pdf>, ora 9.22 PM, 07.17.2018.
- ✦ DAHL, Robert, *Democrația și criticii ei*, Trad. Petru Iamandi, Institutul European, Iași, 2002.
- ✦ ROTARU, Ioan-Gheorghe, "Familia, o grădină a Domnului", în *Argeșul ortodox*, Săptămânal teologic, bisericesc și de atitudine al Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, anul IX, nr. 468, 12-18 aug., 2010.
- ✦ ROTARU, Ioan-Gheorghe, "Globalization and its effect on religion", în *Jurnalul Libertății de Conștiință*, Mihnea Costoiu, Liviu-Bogdan Ciucă, Nelu Burcea (eds.), Editura IARSIC, Les Arcs, France, 2014.
- ✦ ROTARU, Ioan-Gheorghe, "Religious liberty – a natural human right", în *Jurnalul Libertății de Conștiință*, Ganoune Diop, Mihnea Costoiu, Liviu-Bogdan Ciucă, Nelu Burcea (coord.), Editions IARSIC, Les Arcs, France, 2015.